

Marko Perkušić
student Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

**Nikoleta Radionov, Tamara Čapeta, Jasenko Marin, Božena Bulum,
Ana Kumpan, Nikola Popović, Iva Savić:
EUROPSKO PROMETNO PRAVO
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu., Zagreb, 2011.**

Pravni propisi u području prometa čine 10% cjelokupne pravne stečevine EU, te je nužno njihovo upoznavanje za opstanak i razvoj domaće prometne industrije. Štoviše, jačanju prometnog sustava EU je dala poseban prioritet i preko stvaranja tzv. Prometne zajednice s državama jugoistočne Europe (Hrvatska, BiH, Srbija, Makedonija, Crna Gora, Kosovo i Albanija) tako da države članice Prometne zajednice i prije punopravnog članstva u EU u punom opsegu, direktno primjenjuju pravne stečevine EU u području prometa.

Međutim, s obzirom da se radi o ogromnom broju pravnih propisa za prosječnog prijevoznika u bilo kojoj grani prijevoza upoznavanje sa pojedinim institutima, te shvaćanje njihovog dosega i implikacija, predstavlja iznimno težak zadatak.

Ovim djelom opsežna pravna stečevina EU s područja prometnog prava pokušala se sažeti, te prikazati na jedan cjelovit, jasan i sustavan način.

Knjiga Europsko prometno pravo je nastala kao rezultat višegodišnjeg rada grupe autora na projektu Hrvatsko transportno pravo i izazovi jedinstvenog tržišta Europske unije financiranom od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH od 2007. godine do 2011. godine. Svaki od autora specijaliziran je za pojedino područje i pitanje prometne tematike, te je u knjizi prikazana i obrađena pravna stečevina EU u području prometa zaključno sa stanjem u ljeto 2010. godine.

Autori ukazuju na terminološke izazove na koje su naišli pri prijevodu tekstova propisa, presuda i ostalih dokumenata s engleskog na hrvatski jezik. Prilikom izbora termina, između doktrinarne ispravnosti, beziznimne terminološke preciznosti i usklađenosti s jedne strane, te jasnoće teksta i značenja pojmova za čitatelja s druge strane, odlučili su se za ovo drugo.

Knjiga nije nastala samo s ciljem da prikaže pozitivno europsko prometno pravo već više da pojasni okolnosti u kojima se ono razvijalo, te iz kojih razloga ima današnji sadržaj i značenje budući se radi o izrazito dinamičnom području, koje se gotovo svakodnevno mijenja i razvija.

Sadržajno je knjiga podijeljena u 2 dijela: opći i posebni, a počinje kratkim predgovorom urednika.

U općem djelu „Prometno pravo i politika Europske unije“ (str.3.-49.) autorica prof. dr. sc. Tamara Čapeta daje prikaz razvoja, položaja i značenja europskog prometnog prava i politike u kontekstu Osnivačkog ugovora, kao i prikaz doktrinarnih problema koji su se javili u tumačenju prometnih odredaba Osnivačkog ugovora u odnosu na opće odredbe Ugovora, kao i njihova rješenja.

Posebni dio u poglavljima od II-VII sadrži pregled pozitivnog europskog prometnog prava i pravne stečevine u određenim granama prijevoza.

U II poglavlju „Željeznički promet“ (str. 57.-127.) autorice prof. dr. sc. Nikolette Radionov prikazan je razvoj zajedničke prometne politike u željezničkom prometu, te zatim izložen pristup djelatnosti željezničkog prometa, te pristup tržištu. Ukazano je i na neka pitanja tržišnog natjecanja u željezničkom prometu, kao i na važnost pojma i procesa postizanja interoperabilnosti i sigurnosti željezničkog prometa. Konačno, analizirana su i prava korisnika prijevoza, te radnopravna pitanja posade vlakova.

U poglavlju III „Cestovni promet“ (str. 127.-179.) autorice dr. sc. Ane Kumpan dat je pravni okvir uređenja pristupa djelatnosti cestovnog prijevoza, te su analizirani uvjeti za pristup djelatnosti cestovnog prijevoza, dozvole za prijevoznike, potvrde za vozače, uvjeti za prijevoz robe i putnika, pojedine vrste prijevoza, te uvjeti za pristup tržištu u kabotaži. Izdvojena su neka pitanja tržišnog natjecanja, koja su na specifičan način uređena u cestovnom prometu. Obrađeno je pitanje izdavanja vozačke dozvole, međusobnih priznavanja vozačkih dozvola, te sustav posebnih kvalifikacija za profesionalne vozače, a dat je i prikaz tehničkih odredaba koje se primjenjuju na vozila u cestovnom prometu. Nadalje, prikazani su fiskalni propisi iz ovog sektora, kao i odredbe koje se odnose na vrijeme vožnje i vrijeme odmora. Konačno, iznijeti su višestrani i važniji dvostrani ugovori koje je EU zaključila na području cestovnog prometa.

U IV poglavlju „Promet unutarnjim plovnim putovima“ (str. 179.-209.) autora prof. dr. sc. Jasenka Marina dat je pravni okvir uređenja prometa unutarnjim plovnim putovima. Objašnjen je akcijski program „Naiades“, kao i uvjeti za profesionalno obavljanje poduzetničke djelatnosti pružanja usluga prijevoza unutarnjim plovnim putovima. Izneseni su i propisi koji reguliraju sigurnost plovidbe, te propisi koji štite prava korisnika prijevoza.

U V poglavlju „Odredbe prava Europske unije s horizontalnim učinkom u kopnenom prometu“ (str. 209.-231.) autora mr. sc. Nikole Popovića govori se o pravilima o zaštiti tržišnog natjecanja u kopnenom prometu, te o pravilima o prijevozu opasnih i štetnih tvari kopnenim prometnim putovima.

U VI poglavlju „Pomorski promet“ (str. 231.-337.) autorice dr.sc. Božene Bulum prikazani su začeci europskog pomorskog prava, te se obrađene tri važne uredbe o primjeni načela slobodnog pružanja usluga u pomorskom sektoru EU. Razmotrene su dosad poduzete mjere EU i predloženi pravni akti, te najznačajnije odluke Europskog suda i komisije u svezi s pristupom tržištu lučkih usluga. Obrađen je sustav zaštite tržišnog natjecanja u sektoru pomorskog prometa, te tržišnog natjecanja u lučkom sektoru. Iznesen je odgovor EU na onečišćenje morskog okoliša, te njeno djelovanje na području sigurnosti pomorskog prometa. Dat je i prikaz zakonodavstva EU o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka.

U VII poglavlju „Zračni promet“ (str. 337.-465.) autorice dipl.iur. Ive Savić iznijeto je pravno uređenje zračnog prometa s posebnim osvrtom na njegov

povijesni razvoj i međunarodne organizacije zračnog prava. Analizirani su propisi o pristupu zračnih prijevoznika tržištu, kao i propisi o izdavanju licencija zračnim prijevoznicima. Prikazana je pravna regulativa određivanja tarifa u zračnom prometu, kao i mogućnost pristupa zračnim lukama i raspodjela slotova. Posebno su obrađene odredbe koje sadrže pravila o tržišnom natjecanju u sektoru zračnog prometa. Razmotren je problem „open skies“ ugovora i posljedica presuda Europskog suda. Dat je i prikaz propisa koji uređuju pitanje sigurnosne zaštite zračnog prijevoza, te onih koji štite prava korisnika prijevoza.

I na kraju, knjiga sadrži bilješku o autorima (str. 465.-467.), te odabranu i korištenu literaturu (str. 469.-515.), kao i stvarno kazalo (str. 517.-526.).

Knjiga Europsko prometno pravo od iznimnog je značaja kako za hrvatsku javnost tako i za širu regiju, jer prva na sustavan način daje prikaz pravne stečevine EU u području prometa.

U knjizi su na cjelovit i jasan način obrađena sva ključna pitanja europskog prometnog prava izuzev onog o transeuropskim mrežama, pa je stoga od velike važnosti za sve sudionike na tržištu prometnih usluga.

Praktičnu vrijednost ovoj knjizi daje prikaz konkretnih propisa prometnog prava u EU, kao i prikaz velikog broja presuda Europskog suda i nacionalnih sudova, te strateških dokumenata EU iz sektora prometa. Utoliko ista predstavlja nezaobilaznu literaturu s područja prometnog prava.